
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

חינוך לחיים משותפים בראי הפסיכולוגיה החברתית - 34264

תאריך עדכון אחרון 08-08-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי הוראה - תעודת הוראה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ענת יונה עמדי, סמר ג'אבר-מסארווה

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: anat.yona@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

ריבוי הזהויות והתרבויות בחברה בישראל עשוי להיות מקור לעושר חברתי, אך גם למתחים ופיצולים חברתיים. אחת המטרות החשובות של חינוך בישראל, שנועד להכשיר את אזרחי העתיד של המדינה, הוא לקדם חיים משותפים ומניעת גזענות. בשנים האחרונות אנו עדים להתגברות מגמות של פילוג חברתי ואף גילויי עוינות בין הקבוצות השונות בישראל. מגמות אלו מציבות אתגרים ודילמות בפנינו כאנשי חינוך. בקורס נתוודע לאתגרים ולהזדמנויות בקידום חינוך לחיים משותפים ומניעת גזענות, נדון בדילמות פדגוגיות וערכיות, נחשף לנקודת המבט הייחודית של הפסיכולוגיה החברתית ונכיר כלים ופרקטיקות לישום בכיתה. הקורס משלב ידע ופרקטיקות מעולמות התוכן של פסיכולוגיה חברתית ויחסים בין קבוצות, יחד עם התנסות סדנאית ומתן כלים יישומיים להוראה בכיתה.

מטרות הקורס:

לבחון את תפקיד החינוך בקידום חיים משותפים ומניעת גזענות בחברה בישראל.
לנתח סוגיות אקטואליות ביחסים בין קבוצות בישראל מנקודת מבט פסיכו-חברתית על בסיס נתונים עדכניים ומחקרים חדשים בתחום.
ללמוד עקרונות פעולה והתערבות מבוססי מחקר מעולם הפסיכולוגיה החברתית המתאימים ליישום בשדה החינוך.
להכיר ולנתח מקרי בוחן של עשייה חינוכית בתחום ולמידה מאנשי חינוך מובילים ות בתחום.
להתנסות במגוון מתודות וכלים שיוכלו להתחבר לעשייה החינוכית והפדגוגית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסופו של קורס זה הסטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להסביר תופעות שונות הקשורות ביחסים בין קבוצות ולנתח סוגיות בחינוך לחיים משותפים בראי הפסיכולוגיה החברתית.
2. למפות חסמים והזדמנויות בחינוך לחיים משותפים ולמניעת גזענות בדגש על התנסויות של המורה בכיתתו.
3. לגבש ולנמק את תפיסת עולמם החינוכית בנושא ולהגדיר את תפקידם כמחנכים ות לחיים משותפים.
4. לבנות מערך או פעילות חינוכית (מערך שיעור/ סיור לימודי וכו') בהתבסס על פרקטיקות מתחום הפסיכולוגיה החברתית של יחסים בין קבוצות

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: . הרצאות פרונטליות מלוות בדיון כיתתי. 2. למידה מקוונת. 3. עבודה סדנאית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. יחסים בין קבוצות בחברה בישראל - תמונת מצב עדכנית בקרב מבוגרים ובני נוער
2. מודל ארבעת הממדים בחינוך לחיים משותפים: : זהות חברתית, סובלנות, רגישות לאי שוויון ומוכנות לקרבה.
3. ארבעה שבטים או ארבעים - זהויות קבוצתיות בחברה בישראל.
4. חינוך לסובלנות - היבטים קוגניטיביים, רגשיים והתנהגותיים
5. רגישות לאי שוויון ויחסי כוח.
6. מוכנות לקרבה ומודלים של מגע בין קבוצות.
7. איך מחנכים לחיים משותפים? מודל לתכנון שיעור ופרקטיקות מהפסיכולוגיה החברתית.

חומר חובה לקריאה:

- הלפרין, ע' (2016). יחסם של מורים והורים לשיח בבית הספר בסוגיות שנויות במחלוקת. הרצליה: המרכז הבינתחומי.
- מבקר המדינה (2016). חינוך לחיים משותפים ולמניעת גזענות - דוח ביקורת מיוחד. ירושלים: משרד מבקר המדינה (גרסה מקוונת - עברית וערבית).
- משרד החינוך (2014). "האחר הוא אני" מהלך חינוכי לקידום חברת מופת. חוזר מנכ"ל תשע"ד 6 א סלומון. ג' ועיסאוי מ' (2009). דו"ח הוועדה הציבורית לגיבוש המדיניות הממלכתית בנושא חינוך לחיים משותפים בין יהודים לבין ערבים בישראל.
- פרידמן. ד' הגר. א' וקלנר יהודית (2017). חיים משותפים בראי המטה לחינוך אזרחי וחיים משותפים - משרד החינוך, בטאון מכון מופ"ת, 60, 8-12.
- ריבלין. ר' (2017). נאום השבטים- תקווה ישראלית משותפת: חזון או חלום. נאום בכנס הרצליה היום 14.6.16, בטאון מכון מופ"ת, 60, 3-7.

חומר לקריאה נוספת:

- סקרים ומחקרים של מרכז אקורד:
- אוריאן. ט' אדגו. מ' נצר. ל' וגפן. א' (2020). מדד השותפות בקרב בני ובנות נוער בישראל שנת 2020. ירושלים: מרכז אקורד.
- נאסר, י' (מאי 2021) עמדות הציבור היהודי והערבי בנוגע ליחסים ביניהם לאור האלימות בערים מעורבות. ירושלים: מרכז אקורד
- סנדל, ק' וסיפריס, ע' (2020). יחסים בין קבוצות בחברה בעת משבר הקורונה - איומים והזדמנויות מנקודת המבט של הפסיכולוגיה החברתית. ירושלים: מרכז אקורד.

מרכיבי הציון הסופי:

מידע נוסף / הערות: